

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Objavljeno: sigov-ca Ref. št. dokumenta: 032/224/2016/23
Številka certifikata: ac 97 cb d0 Čas podpisa: 13:47, 07.07.2017
Potek veljavnosti: 19.09.2019 Podpisnik: Boris Koprivnikar

PRESEDNIK G. MITJA BERVAR

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

**ŠUBIČEVA 4
1000 LJUBLJANA**

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	12-07-2017
Šifra:	411-0117-15/4
Povezava:	020-0417-19
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 032-224/2016/23
Datum: 5. 7. 2017

ZADEVA: ODGOVOR MINISTRSTVA ZA JAVNO UPRAVO NA POBUDO DRŽAVNEGA SVETNIKA G. RUDIJA MATJAŠIČA V ZVEZI S FINANCIRANJEM OBČIN

Državni svet Republike Slovenije je na 52. seji, 14. 6. 2017, sprejel pobudo državnega svetnika g. Rudija Matjašiča v zvezi s financiranjem občin. Pobuda je bila naslovljena na Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za finance. V nadaljevanju vam posredujemo usklajeno mnenje obeh ministrstev k pobudi državnega svetnika:

1. v zvezi s prvim vprašanjem, ki se nanaša na formulo za izračun primerne porabe občin:

Vlada Republike Slovenije je dne 29. junija 2017 sprejela predlog Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (EVA: 2016-3130-004) in med drugim predlagala tudi spremembo 13. člena ZFO-1, ki določa formulo za izračun primerne porabe občin. Pred pripravo predloga zakona sta ministrstvi za javno upravo in finance izdelali analizo učinkovanja veljavne formule iz 13. člena in ugotovili, da pri stroških občin za izvajanje obveznih z zakoni določenih nalog najbolj naraščajo stroški na področju predšolske vzgoje in skrbi za starejše. Ministrstvi sta ugotovili, da je potrebno enoviti uteži na navedenih področjih razdeliti tako, da bodo več teže dobili mlajši od 6 let (obveznost predšolske vzgoje) in starejši od 75 let. Obe spremembi temeljita na dejstvu, da sta populaciji mlajših od 6 let in starejših od 75 let tisti, ki zahtevata sorazmerno največ sredstev iz občinskih proračunov. Do 6 leta starosti gre za populacijo, ki je skoraj v 75 % vključena v javne ali zasebne vrtce, pri populaciji starejši od 75 let, pa gre za populacijo, ki je v velikem številu vključena v oblike pomoči na domu ali v institucionalizirano varstvo oziroma domove za starejše občane. Razmerje med starostniki v prvi skupini (od 65 let do 75 let) in starostniki v drugi skupini (starejši od 75 let) je za zdaj še v korist prvih, vendar se bodo posledice staranja prebivalstva v Sloveniji hitro pokazale. Razlog za spremembe so ugotovitve analize učinkov veljavnega zakona, predvsem deležev tekočih odhodkov in transferov po podprogramih, ki so pokazale, da je seštevek povprečnih odhodkov, povezanih z nalogami, na katere odločilno vpliva dolžina občinskih cest in velikost območja (promet, prometna infrastruktura, komunikacije, prostorsko načrtovanje, stanovanjska in komunalna dejavnost, varovanje okolja in naravne dediščine) približno 22 % vseh odhodkov po podprogramih in tako v primerjavi z odhodki za negospodarske javne službe (otroško varstvo, osnovno šolstvo, glasbeno šolstvo in srednje šolstvo za mestne občine), ki dosegajo skoraj 30 % vseh odhodkov po podprogramih,

občutno manjši. Povečan vpliv števila prebivalcev na primerno porabo občine temelji na ugotovitvi analize deležev tekočih in investicijskih odhodkov občin glede na število prebivalcev. Ugotovljeno je bilo, da z rastjo števila prebivalcev raste tudi delež tekočih odhodkov in transferov (od 52 % do 65 %), investicijski odhodki pa se zmanjšujejo. Posebej je to razmerje v škodo investicijskim odhodkom izraženo v proračunih prebivalstveno številčnih občin, ki imajo središčno mestno vlogo (izobraževanje, kultura, socialne službe, ipd.). Pri predlogu ZFO-1 je vlada izhajala iz načela, da so vsi prebivalci Republike Slovenije v kar najbolj enakopravnem položaju glede storitev, ki jih zanje opravlja občina, ne glede na to, v kateri občini stalno prebivajo. Zato je določbo 13. člena ZFO-1 treba razumeti kot mehanizem, ki zagotavlja izenačevanje razmer za prebivalce. Eden od najpomembnejših ciljev ZFO-1 je prav izenačevanje položaja občin z izenačevanjem položaja prebivalcev, ki v teh občinah prebivajo. Zato je število prebivalcev temeljna utež pri izračunu primerne porabe, saj se znesek višine povprečnine množi s številom prebivalcev posamezne občine. Ocenjuje se, da bodo novi zneski ustrezneje odražali demografsko sliko konkretne občine. Nova enačba je pripravljena tako, da bo vsako leto posebej upoštevala morebitne spremembe ne le števila prebivalcev, pač pa tudi njihovo starostno strukturo, kar je pomembno predvsem pri občinah z večjim obsegom priseljevanja in pri tistih z večjim številom starostnikov. Nova enačba bo bolj kot doslej odražala stanje v občini glede dejanskih stroškov, ki jih ta ima z mladimi in starostniki. Učinek nove enačbe za izračun primerne porabe občin bo deloma spremenjena višina primerne porabe vseh občin skupaj in tudi vsake posamezne občine. Zaradi tega bodo posamezne občine prejele več ali manj prihodkov za financiranje primerne porabe (dohodnine), vendar razlike ne bodo izrazite. Ne drži tudi podatek, ki ga državni svetnik navaja, da bo po predlogu zakona Mestna občina Maribor prejela manj sredstev kot do sedaj, temveč jih bo prejela več.

Ministrstvu ugotavljata, da formula za izračun primerne porabe, ki jo predlaga državni svetnik, ne bi odražala dejanskega stanja v slovenskih občinah, temveč bi favorizirala eno skupino občin, ki imajo večje število brezposelnih in nižje povprečne plače. Kot je razvidno iz statističnih podatkov o brezposelnih v zadnjih letih, ugotavljamo, da se podatki izredno hitro spreminjajo, da se število brezposelnih zmanjšuje in da bi upoštevanje takih spremenljivk pomenilo izredno nestabilno financiranje občin in načrtovanje razvoja. Hkrati pa zakonodaja že zagotavlja dodatna sredstva za občine z razvojnimi problemi po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16).

2. v zvezi z drugim vprašanjem, ki se nanaša na Romsko populacijo: Spremenjeni 20. člen predloga ZFO-1 ne vsebuje več določbe o sofinanciranju občin s stalno naseljeno romsko skupnostjo za namen uresničevanja z zakonom določenih pravic romske skupnosti. Če gre pri uveljavljanju ustavnih pravic avtohtone madžarske in italijanske narodne skupnosti za spremembo primerne porabe zaradi večjih stroškov iz naslova dvojezičnosti, pa v primeru romske populacije teh obveznosti občine nimajo. Druge ustavne pravice, ki jih morajo zagotavljati romski populaciji, pa se ne razlikujejo od obveznosti, ki jih imajo občine do vseh drugih prebivalcev. Izvajanje gospodarskih in negospodarskih javnih služb mora občina zagotavljati za vse prebivalce ne glede na njihovo poreklo. Posebne pravice pa ureja področna zakonodaja. Veljavni 20. člen ZFO-1 je podlaga za dopolnilna sredstva k primerni porabi občin, stroški, ki so razlog za dodatna sredstva, pa izhajajo iz uresničevanja načela dvojezičnosti. Tega stroška pri Romih ni, saj glede na ustavni položaj romska skupnost nima pravice do uporabe svojega jezika v javni rabi, tako kot to velja za avtohtono italijansko in madžarsko narodno skupnost. Na podlagi veljavne določbe doslej državni proračun občinam ni zagotavljal posebnih sredstev. Pač pa so se sredstva zagotavljala na podlagi področnih zakonov ali politik (npr. iz naslova skladnega regionalnega razvoja sredstva za sofinanciranje urejanja komunalne infrastrukture v romskih naseljih, posebna sredstva za izobraževanje za oddelke z romskimi otroci, sredstva za delovanje kulturnih dejavnosti Romov itd.).

3. v zvezi s tretjim vprašanjem, ki se nanaša na predlog, da se Mestni občini Maribor zagotovi dodatna sredstva s sprejemom Zakona o glavnem mestu Vzhodne kohezijske regije: Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja določa kohezijsko regijo kot območje za izvajanje kohezijske politike Evropske unije in opravljanje skupnih nalog, povezanih z razvojem, ki jih sporazumno določijo občine in država. Kohezijske regije se ujemajo z enotami na ravni

NUTS 2, te pa so določene v Uredbi 1319/2013/EU. Na tej podlagi, sta določeni dve kohezijski regiji, ki pa nista samoupravni lokalni skupnosti, niti ni ustavnih ali zakonskih podlag na osnovi katerih bi se z zakonom določilo glavno mesto kohezijskih regij, tako vzhodne kot zahodne kohezijske regije. Menimo, da bi bil zakon, katerega namen bi bil dodeliti dodatna sredstva samo eni občini na osnovi kohezijske regije, v nasprotju z pravnim redom Republike Slovenije.

S spoštovanjem,

BORIS KOPRIVNIKAR
MINISTER

VROČITI:

- predsednik g. Mitja Bervar, Državni svet Republike Slovenije, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana, drzavni.svet@ds-rs.si
- Arhiv, tu

V VEDNOST:

- Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Gregorčičeva 20-25, 1000 Ljubljana